

Nástroje regionálního a hospodářského lesnického plánování pro Ukrajinu

„Инструменты регионального и хозяйственного лесного
планирования для Украины“

č. projektu: 134/05-07/MZE/B

<http://www.uhul.cz/ukrajina/ukrajina.php>

Otakar Holuša & Marek Mlčoušek

Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem
pobočka Frýdek-Místek
Česká republika

Základní informace

- projekt realizován v rámci dvoustranné rozvojové spolupráce ČR – forma technické pomoci přijímatelské zemi
- žádost ukrajinské strany o poskytnutí pomoci s rozvojem nástrojů lesnicko-hospodářského přístupu k lesním ekosystémům při zachování principů trvale udržitelného hospodaření

Cíle

- Zvýšení (zavedení) přesnosti a objektivnosti při poskytování informací ekologickém stavu lesů
- rozšířit (zavést) informační systém hospodářské úpravy lesů (HÚL) a lesního hospodářství Ukrajiny (poskytující komplexní informace o lesích a lesních ekosystémech)
- vyškolení ukrajinského lesního personálu v oblasti praktického uplatňování navržených zásad a nástrojů HÚL a používání GIS a informačních technologií

Očekávaný výsledek

- Zpracovat zkrácený Oblastní plán rozvoje lesa pro modelové území, včetně zřízení GIS-pracovišť a zaškolení personálu

Základní údaje

Období realizace

I. 2005 – XII. 2007

Partneři projektu

- **Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem**
Лесоустроительное предприятие (ÚHUL) Брандис над Лабем

- **Státní výbor lesního hospodářství, Kyiv**

Украинский государственный комитет лесного хозяйства, Киев

- **Vědecko výzkumný institut horského lesnictví P.S. Pasternaka, Ivano-Frankivsk**

Украинский научно-исследовательский институт горных лесов в Ивано-Франковске

- **Ukrajinská státní projektová organizace pro zařízení lesů – Ukgoslesprojekt, Irpen u Kyiva**

Украинская государственная организация по лесоустройству – Укргослеспроект

- **Přikarpatská národní Univerzita V. Stefanika, Ivano-Frankivsk**

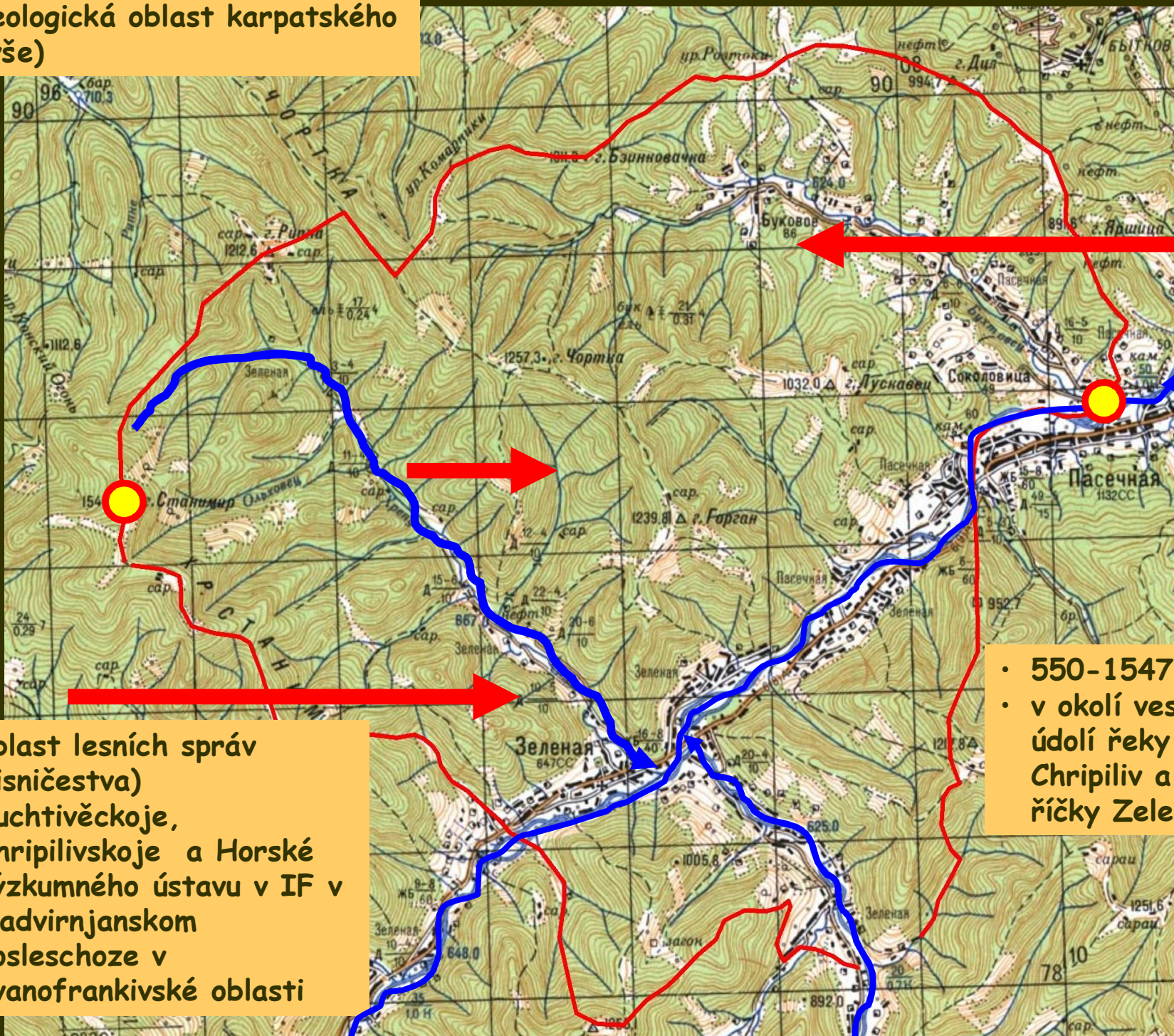
Прикарпатский национальный университет им. В. Стефаника, Ивано-Франковск

Ukraine

- Pilotní oblast se nachází v oblasti Východních Karpat (geologická oblast karpatského flyše)

Pilotní území

- oblast lesních správ (lisničestva) Buchtivěčkoje, Chripilivskoje a Horské výzkumného ústavu v IF v Nadvirnjanskom gosleschoze v Ivanofrankivské oblasti

- 550-1547 m n.m.
- v okolí vesnice Zelena, údolí řeky Bystricja, Chripiliv a část údolí říčky Zelenicja

Řešená témata

1. geobiocenologie a lesnická typologie
2. Ochrana lesa
3. Dopravní zpřístupnění
4. Funkce lesa a kategorizace
5. GIS

Výsledky

I. Analogová a digitální data

II. Kategorie lesa

III. Hospodářské soubory

- Regionální plán rozvoje lesa - ideální komplexní nástroj lesního hospodaření

pro charakteristiku ekologických podmínek

Kategorie a subkategorie v ČR		Kategorie UA - označení	Kategorie UA - název	Subkategorie – nově navrhovaná	Kategorie	Subkategorie	pozn.
Ochranné lesy	Lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích	3.	Ochranné lesy	Lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích	B	B1	
	Vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace			Vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace		B2	
	Lesy v klečovém vegetačním stupni			Lesy v klečovém vegetačním stupni		B3	v území nevylišena
Lesy zvláštního určení (povinné dle zákona)	Lesy v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů (Pásmo hygienické ochrany I. stupně)	2.	Rekreačně-ozdravné lesy	Vodohospodářské a vodoochranné lesy	C	C2	
	Lesy v ochranných pásmech přírodních léčivých a stolních minerálních vod						
	Lesy na území Národních parků a národních přírodních rezervací	1.	Lesy s přírodoochranným, naučným a historicko-kulturním posláním	Lesy s ekladrovanými zájmy ochrany přírody a krajiny		C4	v území nevylišena
Lesy zvláštního určení (možné vyhlásit podle veřejného zájmu)	Lesy v 1. zóně Chráněných krajinných oblastí, Přírodních rezervací a Přírodních památek			Lesy potřebné k zachování biologické rozmanitosti		C5	
	Lesy potřebné k zachování biologické rozmanitosti			Lesy potřebné k zachování biologické rozmanitosti			
	Lesy ostatní, kde veřejný zájem vyžaduje odlišný způsob hospodaření – kulturní památky			-		(C7)	problematika kategorie neřešena
Lesy zvláštního určení (možné vyhlásit podle veřejného zájmu)	Lesy lázeňské	2.	Rekreačně-ozdravné lesy	Lesy se zvýšenou funkcí rekreační (a lázeňské lesy)		C6	v území nevylišena
	Lesy příměstské a se zvýšenou rekreační funkcí						
	Lesy se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodoochrannou, klimatickou nebo krajinnotvornou	3.	Ochranné lesy	Lesy se zvýšenou funkcí půdoochrannou		C1	
	Lesy ostatní, kde veřejný zájem vyžaduje odlišný způsob hospodaření – (např. lesy bariérové)			-		(C8)	problematika kategorie neřešena
	Lesy sloužící lesnickému výzkumu a lesnické výuce	-	-	Lesy sloužící lesnickému výzkumu a lesnické výuce		C3	
	Lesy v uznaných oborech a v samostatných bažantnicích	-	-	-		(C9)	problematika kategorie neřešena
Hospodářské lesy		4.	Lesy hospodářské		A		

Ochranné lesy (B)

- posláním je plnění ekologických funkcí
 - zachování lesního ekosystému
- cílem hospodaření =>
 - podpora jejich samotné existence v extrémních podmínkách
 - ochrana před poškozením, odstraněním či samovolným zánikem

Subkategorie B1 - Lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích

- lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích
- lesnicko-typologické jednotky s konečným písmenem u geobiocenologické formule «y» (*saxatilis*), nebo «ye» (*saxatilis-lapida*)

4BC3y	5AB3ye	5B5y	5BC3ye	5C3y	6AB3ye	6C3y	7B5y
4C3-4y	5B3-4ye	5B5ye	5BC4ye	5C3ye	6B3ye	6C3ye	8A2y
5A3y	5B3-5y	5BC3-4ye	5BC5y	5C4ye	6B5y	6C4ye	8A3ye
5A3ye	5B3y	5BC3-5y	5C3-4y	6A1ye	6BC3-4ye	6C5y	
5AB2y	5B3ye	5BC3-5ye	5C3-4ye	6A2y	6BC3-5ye	7A3ye	
5AB2ye	5B4y	5BC3y	5C3-5y	6A3ye	6BC4ye	7AB3ye	

Lesy zvláštního určení (C)

- plnění společenských funkcí lesa (využití lesa veřejností, kdy vytváří významnou část životního prostředí)
- Cílem veřejného zájmu je zlepšení životního prostředí nebo jiný zájem, který je významnější než funkce produkční
- Specifika hospodaření závisí od převládajícího zájmu

Subkategorie C1 – Lesy se zvýšenou půdoochrannou funkcí (půdoochranné)

Lesy důležité pro ochranu půdy

- Lesy na exponovaných horských hřebetech, pod silným vlivem klimatických faktorů
- Lesy snižující nebezpečí lavin
- Lesy chránící vodní zdroje
- Šetrnější způsoby hospodaření (výběrný způsob, kulisové těžby)

Kategorie lesa

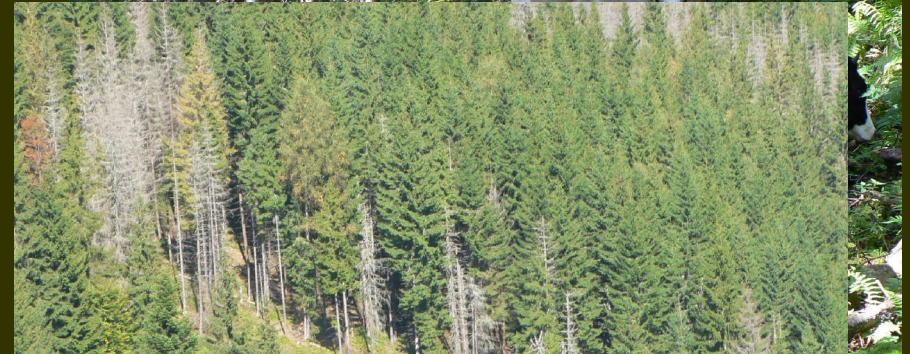
Kategorie ----- Subkategorie	N ázev	plocha v pilotním území (ha)	plocha v pilotním území (%)
B1	Lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích	238,41	2,51
B2	Vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace	66,43	0,70
B3	Lesy v klečovém vegetačním stupni	-	0
Celkově B	OCHRANNÉ LESY	304,84	3,22

Název	plocha v pilotním území (ha)	plocha v pilotním území (%)
HOSPODÁŘSKÉ	4837	50,8
PŘÍRODOOCHRANNÉ	100	1,0
OCHRANNÉ	4591	48,2
CELKOVĚ	9528	100

Celkově C	LESY ZVLÁŠTNÍHO URČENÍ	1465,40	15,48
Celkově A	LESY HOSPODÁŘSKÉ	7694,76	81,30
Celkově		9465,00	100,00

Nejvážnější škodlivé faktory

- lesní pastva
- Větrné polomy
- Sníh a námraza

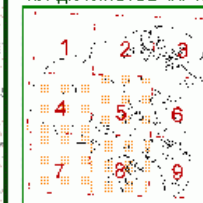

Mapa ochrany lesa

- PASTB – pastva
- DIC – zvěř
- VETER – vítr
- SNEG – sníh

1 : 20 000

КЛАДКА ЛИСТОВ КАРТЫ

ЛЕГЕНД

TOPOL
Software

CZECH REPUBLIC
POLYGRAPHIC SERVICE

UHUL Brandys nad Labem
pob. Frydek-Místek

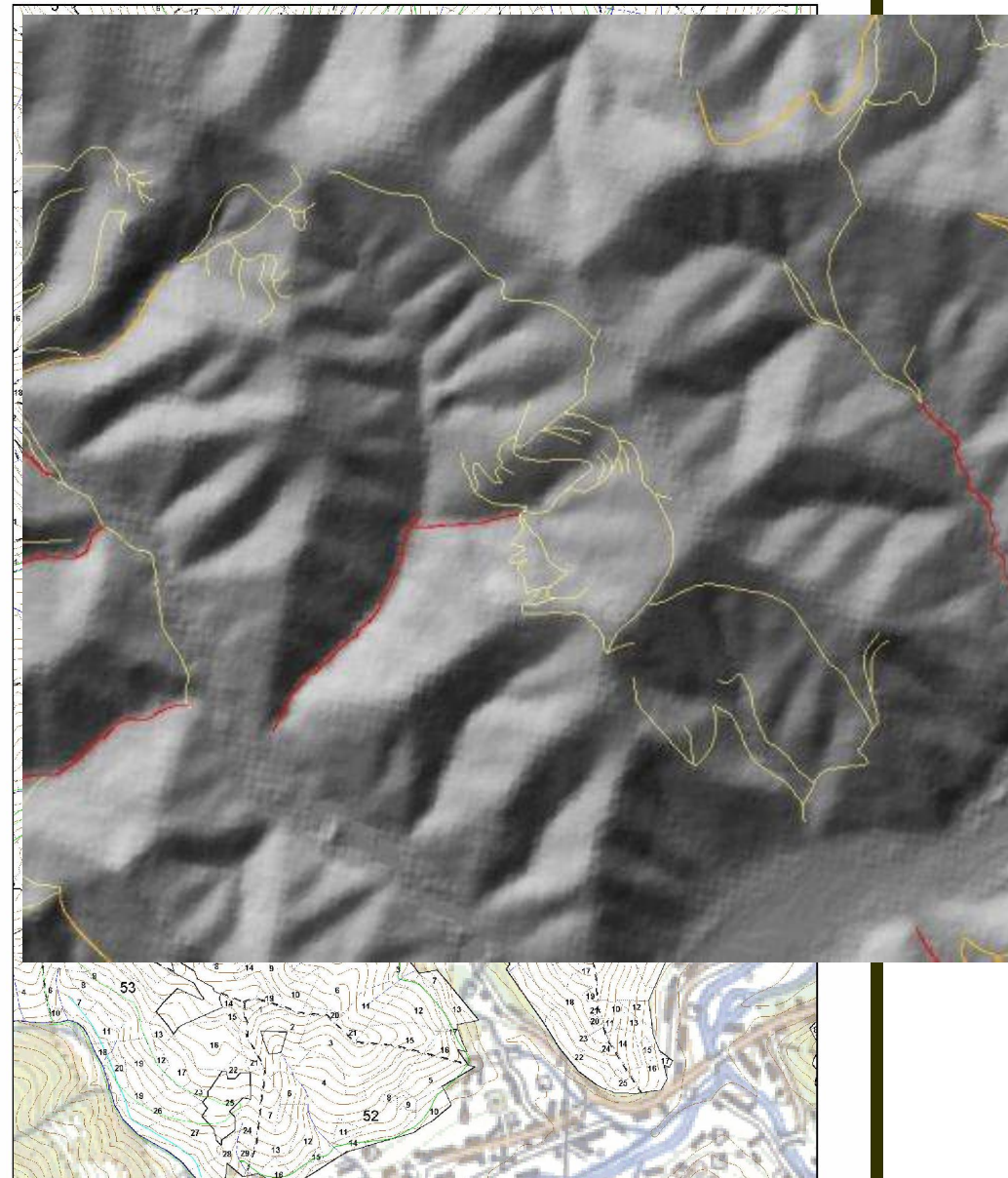
CZECH REPUBLIC

Dopravní technologie

Terénní šetření užívaných technologií

- pouze údolní cesty
- odvozní a přibližovací traktorové cesty - NE
- pásové traktory či koně
- smyky po spádnici, časté erozní rýhy jsou neasanované
- ruční gravitační spouštění

Číselné označení cílového hosp. souboru 55	CÍLOVÝ HOSPODÁŘSKÝ SOUBOR:			Plocha	
	ŽIVNÁ STANOVIŠTĚ STŘEDNÍCH POLOH (pískovce, jílovce - oligotrofní, mezotrofní, oglejené a eutrofní kambizemě)			ha 32533	% 52,49
Soubory lesních typů : (lesní typy)	5S, 5B, 5D, 5H, 6S, 6B, 6D, 6H (bez exponovaných typů)	Základní dřeviny:	SM, BK	Geograficky nepů- vodní dřev.(max.%)	-
Základní CÍLOVÁ DRUHOVÁ SKLADBA:	SM6-7 JD1-2 BK2-1 KL0-1 JS				
ZÁKONNÁ USTANOVENÍ (zákon č. 289/ 1995 Sb.)			ZÁKLADNÍ HOSPODÁŘSKÁ DOPORUČENÍ (vyhláška č.83/ 1996 Sb.):		
Maximální velikost holé seče : (§31,odst.2)	Povolená maximální šířka holé seče : (§31,odst.2)	Doba zajištění kultur od vzniku holiny do: (§31,odst.6)	Minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin % : (Příloha č.4 k vyhlášce č.83/1996 Sb.)	Meliorační a zpevňující dřeviny : (Příloha č.4 k vyhlášce č.83/1996 Sb.)	

Hospodářské soubory

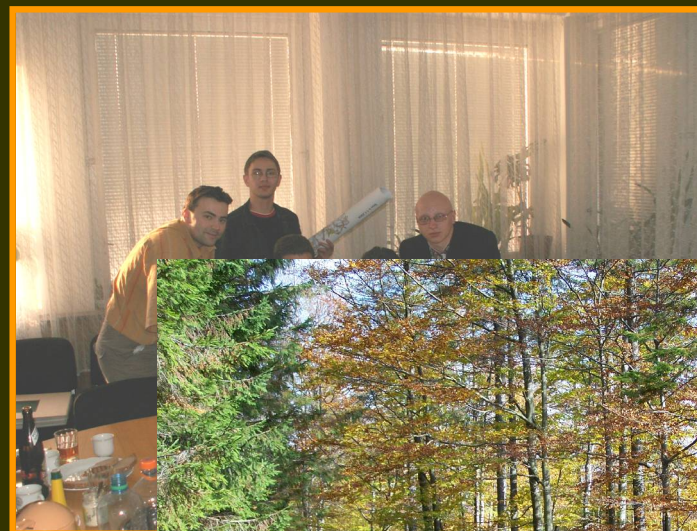
(pískovce, jílovce - oligotrofní, mezotrofní, oglejené a eutrofní kambizemě)										32533	52,49	
Soubory lesních typů : (lesní typy)		5S, 5B, 5D, 5H, 6S, 6B, 6D, 6H (bez exponovaných typů)				Základní dřeviny:		SM, BK		Geograficky nepůvodní dřev.(max.%)		-
Základní CÍLOVÁ DRUHOVÁ SKLADBA:		SM6-7 JD1-2 BK2-1 KL0-1 JS										
ZÁKONNÁ USTANOVENÍ (zákon č .289/ 1995 Sb.)						ZÁKLADNÍ HOSPODÁŘSKÁ DOPORUČENÍ (vyhláška č.83/ 1996 Sb.):						
Maximální velikost holé seče : (§31,odst.2)		Povolená maximální šířka holé seče : (§31,odst.2)		Doba zajištění kultur od vzniku holiny do: (§31,odst.6)		Minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin % : (Příloha č.4 k vyhlášce č.83 /1996 Sb.)		Meliorační a zpevňující dřeviny : (Příloha č.4 k vyhlášce č.83 /1996 Sb.)				
1 ha		2x prům. výška		7 let		25		BK, JD, KL, JL, JS, TR, LP				
DOPORUČENÁ DOBA zajištění kultur od vzniku holiny:				5 let								
DOPORUČENÉ POČTY prostokořenného sadebního materiálu v tis. ks./ ha :						Hospodářský tvar:		Hospodářský způsob:				
BK	KL	JD	SM			les vysoký		H, N, P				
5	4	3	4			Přiměřeně snížený podíl meliorač. a zpev. dřevin v případě nahodilých těžeb: 20%						

POROSTNÍ TYP:	551 - SMRKOVÉ				551 - SMRKOVÉ (POŠKOZENÉ)				552 - JEDLOVÉ (SMÍŠENÉ S JD)			
ZÁKLADNÍ HOSPODÁŘSKÁ DOPORUČENÍ vyhl.č.83/96 Sb.	Obmýtl		Obnovní doba		Obmýtl		Obnovní doba		Obmýtl		Obnovní doba	
	110		30		90 (100)		30		120		40	
	Počátek obnovy		Hospodářský způsob		Počátek obnovy		Hospodářský způsob		Počátek obnovy		Hospodářský způsob	
	91		P N H		71		P N H		91 (81)		P N (H)	

POROSTNÍ TYP:	551 - SMRKOVÉ		551 - SMRKOVÉ (POŠKOZENÉ)		552 - JEDLOVÉ (SMÍŠENÉ S JD)	
ZÁKLADNÍ HOSPODÁŘSKÁ DOPORUČENÍ vyhl.č.83/96 Sb.	Obmýtí 110	Obnovní doba 30	Obmýtí 90 (100)	Obnovní doba 30	Obmýtí 120	Obnovní doba 40
	Počátek obnovy 91	Hospodářský způsob P, N, H	Počátek obnovy 71	Hospodářský způsob P, N, H	Počátek obnovy 91 (81)	Hospodářský způsob P, N (H)
Alternativní CÍLOVÁ DRUHOVÁ SKLADBA	6D: SM8, JD2, BK		6D: SM8, JD2, BK		JD2-5 SM5-3 BK2-3 KL0-1	

Tvorba GIS-pracovišť a zaškolení personálu

- SW - Topol BASIC 2ks, Topol Digit 1ks
- HW - Notebook 1ks, Pracovní stanice 2ks + příslušenství (multifunkční tiskárna, digitální fotoaparát, PDA+GPS + příslušenství (MiO P550))
- Vybavení kanceláří - nábytek, kancelářský materiál

Navržené úpravy legislativy

9

ДЕРЖАВНИЙ КО
Українське держа

Обсяги необхідного здійснення аерозйомки, яка передуватиме базовому лісовпорядкуванню, наведені в додатку 2а.

Проведення базового лісовпорядкування має, як правило, проводитися за адміністративно – територіальним принципом, тобто одночасно всіх земель лісового фонду на території адміністративної області.

Базовому лісовпорядкуванню має передувати розроблення основних положень організації і розвитку лісового господарства по адміністративній області. В основних положеннях організації і ведення лісового господарства (далі – ОПЛГ) мають бути визначені стратегічні цілі і напрямки ведення лісового господарства в адміністративній області (регіоні) у взаємозв'язку з екологічними, соціальними та економічними аспектами. Вони мають розроблятися на основі оцінки та аналізу існуючої інформації про ліси, екологічних проблем, економічних і соціальних умов. В процесі їх розроблення мають бути зібрані і враховані інтереси всіх зацікавлених сторін, діяльність яких безпосередньо або опосередковано пов'язана з лісовим господарством.

Цей документ має дати відповідь на такі питання:

1. Що влаштовує у сучасному стані організації і ведення лісового господарства і цього не треба змінювати?
2. Що не відповідає сьогоднішнім умовам і яким шляхом це необхідно змінити?

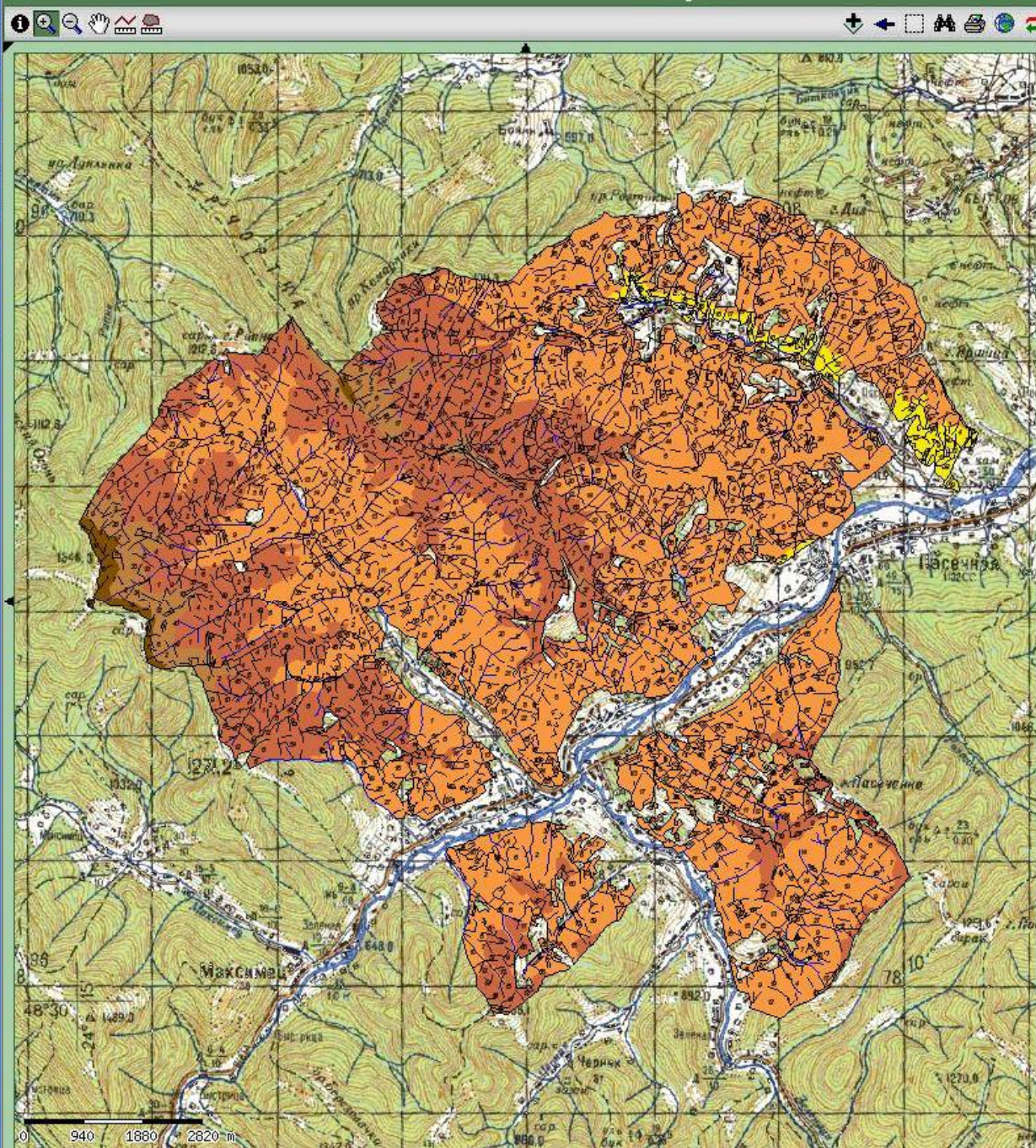
В цьому документі на основі компромісу інтересів всіх зацікавлених сторін має бути визначений баланс між екологічними, економічними та соціальними цілями у веденні лісового господарства, використанні лісових ресурсів та лісових відносинах. ОПЛГ мають бути надані для обговорення широкому колу науковців, органам влади і громадськості, в тому числі в засобах масової інформації.

Визначені ОПЛГ цілі і напрямки лісового господарства мають бути втілені в процесі натурних робіт в лісі з проектування лісогосподарських заходів. ОПЛГ мають слугувати основою для розроблення перспективних планів організації та розвитку лісового господарства лісогосподарських підприємств.

Вдосконалення базового лісовпорядкування буде направлено на підвищення точності лісової інвентаризації. Це досягатиметься за рахунок збільшення обсягів вимірювальних методів таксації шляхом забезпечення лісовпорядкування сучасними приладами і

Б
ро:

Ukrajina

- ☒ Ochrana lesa
- ☒ Doprava
- ☒ Kategorizace
- ☒ Typologie
 - ☐ Lesní vegetační stupeň - obrys
 - ☒ Lesní vegetační stupeň
 - ☐ Hospodářský soubor - obrys
 - ☐ Hospodářský soubor
 - ☐ Lesní typ - obrys
 - ☐ Lesní typ
- ☒ LHP
 - ☐ Vrstevnice
 - ☒ Obrysová mapa
 - ☐ Obrysová mapa - plochy
- ☒ Podkladové rastry
 - ☐ Původní porostní mapa
 - ☒ Podklad

<http://geoportal2.uhul.cz/index.php>

A wide-angle photograph of a mountainous landscape. In the foreground, a steep, grassy slope descends from the left. A dirt path or road runs along the ridge. In the middle ground, a small, dark-colored truck is parked on the ridge. The background features a series of rolling mountain peaks, some covered in dense green forest and others with patches of lighter green vegetation. The sky is filled with soft, white clouds, and the overall atmosphere is bright and airy.

Děkujeme za pozornost